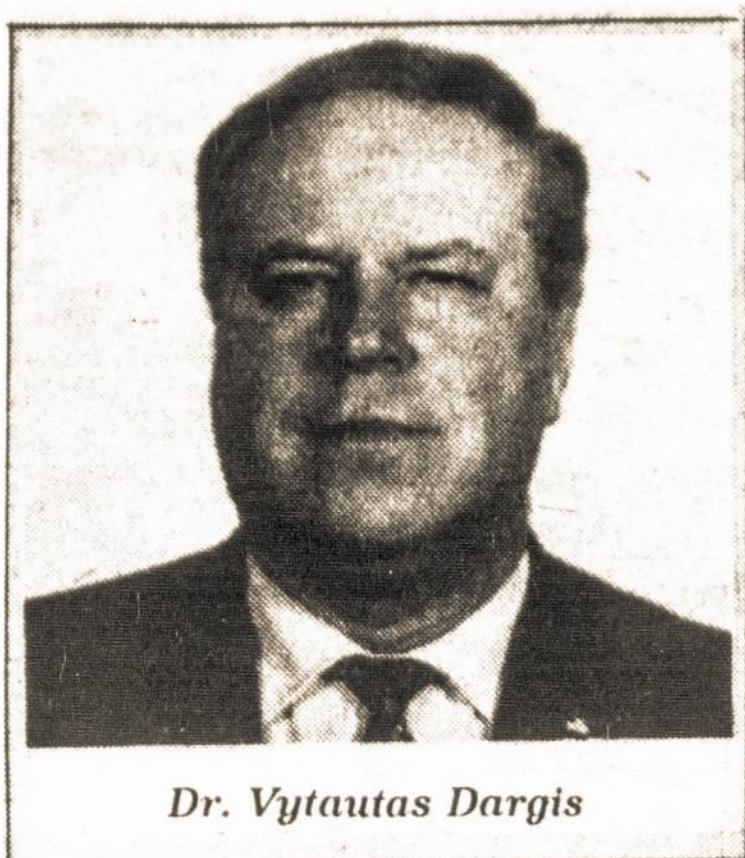

SVEIKINAME NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ!

PREZIDENTO PARŠTĖJE

Dr. Vytautas Dargis

Mieli ir brangūs SLA nariai - Broliai ir Sesutės!

Nuoširdžiausi sveikinimai Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo proga. Kaip seniausia ir niekad nepalūžusi kovoje dėl Lietuvos laisvės ir visiškos nepriklausomybės atstatymo ir išlaikymo organizacija, didžiuojamės vėl atgimstančia tėvyne.

Žengdami į antrąjį SLA gyvavimo ir bendro darbo šimtmetį, nepavarkime savų broliškose pastangose remdami lietuviškus darbus ir pastangas išlaikyti mūsų organizaciją aukščiausiąjame finansinio ir kultūrinio darbo lygyje. Tik visomis jėgomis verbuodami naujus

narius ir uoliai dalyvaudami kuopų parengimuose, ugdysime tą gražų, niekenu neįveikiamą SLA tarpusavio narių ryšį - efektingą finansinę pagalbą ir lietuviybės išlaikymą išeihoje.

Atgimstanti Lietuva yra reikalinga visų mūsų pagelbos. SLA (nėra jokių abejonių) irgi turės prisidėti prie visų mūsų pastangų padėti Lietuvai. Lietuvos vadavimo veiksniams baigus įsipareigojimus, atsiranda laisva vieta, kurią galės sėkmingai užpildyti Susivienijimas Lietuvių Amerikoje. Labiausiai yra reikalingas jaunimas ir kelios naujos jaunimo kuopos pažadėtų tvirtą SLA tęstinumą. Artėja gruodžio mėnuo, o su juo ir nominacijos naujai Pildomajai Tarybai. Ieškokime tinkamiausius kandidatus ir įsijunkime su didžia energija ir pasišventimu į organizacinį darbą.

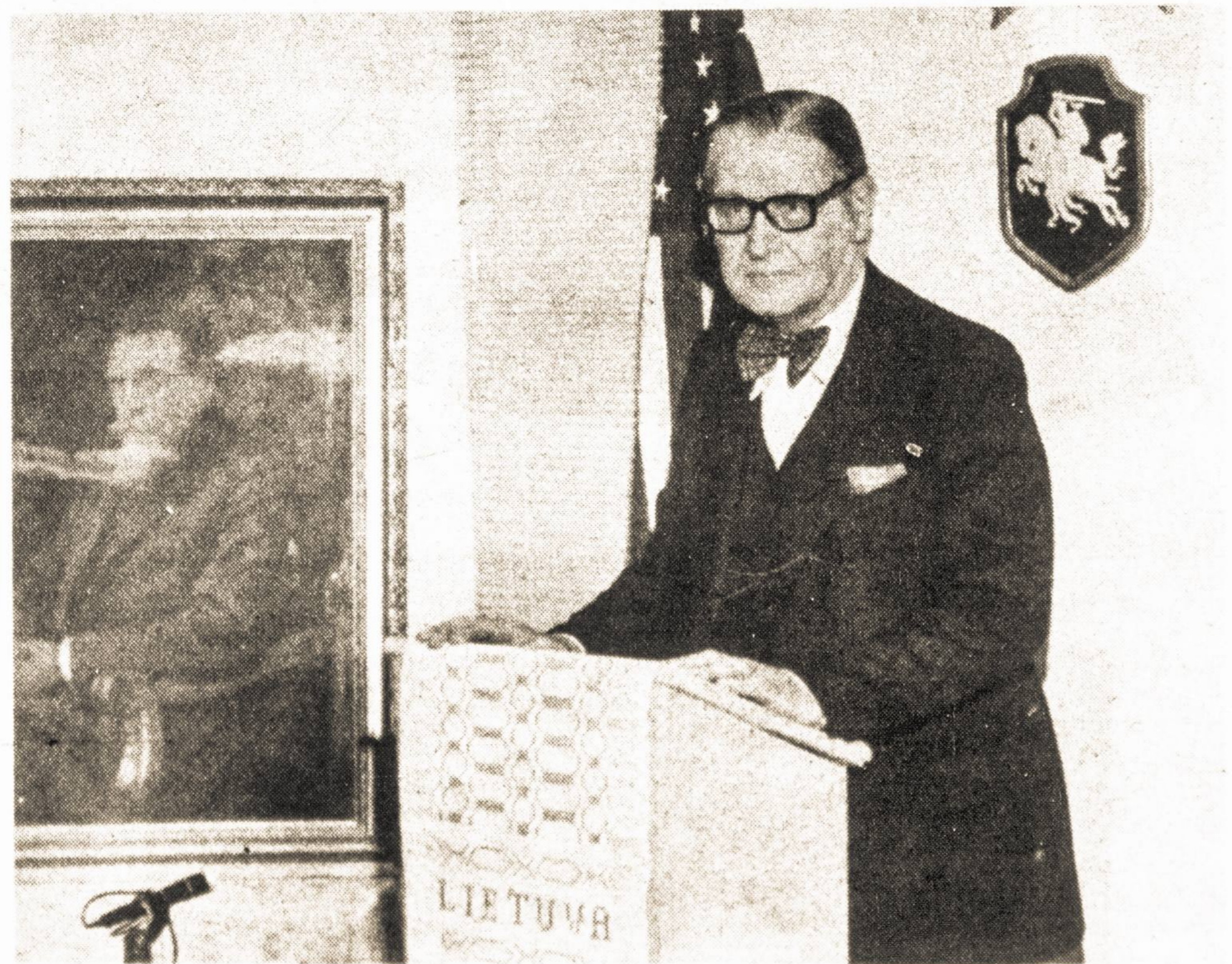
Juk ir Lietuvoje ... "griovė - nesugriovė... rovė - neišrovė... mynė - neišmynė... nes TU LIETUVA - nes TU TĖVYNĖ..."

Būdami pavyzdinai geri amerikiečiai ir lietuviai, aktyviai įsijunkime į darbą ir talką Lietuvai.

Jūsų
Dr. Vytautas P. Dargis

Lietuvos prezidentą Vytautą Landsbergį sveikina Susivienijimo Lietuvių Amerikoje vardu sekretorė Genovaitė Meiliūnienė.

Anicetas Simutis
Lietuvos Respublikos Ambasadorius Jungtinėse Tautose
New Yorke

Jo Kilnybei
Lietuvos Respublikos Prezidentui
Vytautui Landsbergiui
Vilnius, Lietuva

Gerbiamasis p. Prezidente,
džiaugiuosi galėdamas pranešti, kad Jungtinės Amerikos Valstijos pasirengusios atnaujinti diplomatinis ryšius su Jūsų vyriausybe.

Kaip žinote, Amerika pripažino Lietuvos Respubliką 1922 metais ir šio pripažinimo neatšaukė. Mes niekada nepripažinome Lietuvos inkorporavimo prievarta į Sovietų Sąjungą ir didžiuojamės, kad palaikėme lietuvių tautą daugeliu sunkių momentų per praėjusius penkiasdešimt vienerius metus. Todėl man ypač malonu, kad neseni įvykiai įgalino Jus atgauti savąjį nepriklausomos valstybės statusą, o mus pasikeisti diplomatais. Jungtinės Amerikos Valstijos tikisi, kad mūsų dvišaliai santykiai bus nuoširdūs ir savitarpiskai naudingi.

Pasaulis nepamirš Lietuvos žmonių drąsos ir drausmingumo ir Jūsų paties narsaus vadovavimo gūždiomis sausio dienomis ir taip pat niūriomis nepavykusio perversmo dienomis. Man buvo malonūs mūsų susitikimai. Tikiuosi ateityje užmegzti glaudžius ir tvirtus JAV bei Lietuvos santykius.

Amerikiečių vardu prašau priimti mūsų sveikinimus Jums ir visiems Lietuvos žmonėms Jūsų pelnytą laisvės ir nepriklausomybės proga.

Baltieji rūmai
Vašingtonas
1991 m. rugpjūčio 31

Su pagarba G. Bushas

SLA KUOPOMS IR NARIAMS

Gruodžio — December mėnesį, 1991 metais įvyksta SLA Pildomosios Tarybos narių nominacijos.

NOMINACIJŲ LAIKAS — vienas mėnuo, 31 diena. Pradedant Gruodžio-December 1 d., 1991 m. ir baigiant Gruodžio 31 d., 1991 m.

Tėvynė

ORGAN of
Lithuanian Alliance of America

[ISSN 0040-4071]

Published monthly except July and August
307 West 30th St., New York, N.Y. 10001
Tel. (212) 563-2210

REDAGUOJA SLA REDAKTORIŲ KOMISIJA
EDITED BY SLA EDITORIAL BOARD
GENEVIEVE MEILIUNAS, MANAGER

Yearly Subscription Rates:
In the United States \$4.00
To Foreign Countries \$5.00

Entered as Second Class Matter November 18, 1910, at the Post Office at New York, N.Y., under the Act of March 8, 1878.

Second Class Postage Paid at
New York, N.Y.

SLA Kuopų pranešimai ir skubūs raštai redakcijai reikia siųsti pradžioj mėnesio, kad jie to mėn. laidoj būtų galimi patalpinti.

Keičiant adresą, būtina pranešti senasis adresas. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Postmaster: Please send address changes to "Tėvynė", 307 W. 30th St., New York, NY 10001.

NUO SEIMO IKI SEIMO

VYTAUTAS KASNIŪNAS

SVARBUS PRANEŠIMAS SLA KUOPOMS IR NARIAMS!
GRUODIS MŪSŲ DIDŽIOSIOS ŠEIMOS VEIKLOS MĖNUO. RENGIAME SUSIRINKIMUS, DRAUGE SUSIRINKĘ PASIDALINAME KALĖDINĖMIS NUOTAIKOMIS, LINKIME VIENI KITIEMS GRAŽIAUSIŲ ŽIEMOS ŠVENČIŲ.

ŠIŲ METŲ GRUODŽIO MĖNUO MUMS YPATINGAS DAR TUO, KAD Ruošiamės narių nominacijai į SLA PILDOMĄJĄ TARYBĄ. PARODYKIME DIDELĮ AKTYVUMĄ, DALYVAUKIME SUSIRINKIMUOSE IR NUO GRUODŽIO 1 D. IKI GRUODŽIO 31 DIENOS NOMINUOKIME NARIUS Į PILDOMĄJĄ TARYBĄ.

MES VISI DŽIAUGIAMĖS LIETUVAI ATGAVUS NEPRIKLAUSOMYBĘ. VISI STENGIAMĖS KIEK GALĖDAMI PADĖTI LIETUVAI.
O KAIP SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE NARIAI SUTIKO ŽINIĄ, KAI LIETUVA 1918 METAIS IŠKOVOJO NEPRIKLAUSOMYBĘ?
TODĖL SIAME "TEVYNĖS" NUMERYJE "MES TALPINAME ATSIMINIMUS IŠ SUSIVIENIJIMO ISTORIJS.

SLA 30-TASIS SEIMAS IR LIETUVA

Susivienijimo 30-tasis Seimas, susirinkęs Philadelphia mieste, Pa., posėdžiavo 1918 m. birželio 3-8 dienomis Lietuvių svetainėj. Seime dalyvavo 86 atstovai nuo 85 kuopų.

Seimui pirmininkavo pats SLA prezidentas, pavaduojamas viceprezidentės, o sekretoriatas papildytas reikalingais pagelbininkais. Tad tik nuo dabar pradėdama laikytis Konstitucijos 11 skyriaus nuostatų, sakančių: "Seimo Pirmasėdis - tas pats Susivienijimo Prezidentas - yra aukščiausiuoju vedėju Seime" ir ... "jis turi abelną Seimo darbų priežiūrą ir veda visą tvarką". Nuo šio Seimo prezidiumas nebebuvo renkamas.

Šiam Seimui pirmininkavo St. Gegužis, jį pavadavo dr. J. Baltrušaitienė, sekretoriavo A. B. Strimaitis, padedamas V. K. Račkausko ir St. Paužos. Sekretoriato pagelbininkai buvo numatyti su Seimo pritarimu.

SLA 30-tasis Seimas vyko jau Lietuvos nepriklausomybės ženkle, kai per pasaulį buvo jau nuskambėjęs 1918 m. Vasario 16 d. didysis nutarimas iš Vilniaus: "Lietuvos Taryba, kaip vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdamos pripažintą tautų apsisprendimo teisę ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo mėn. 18-23 d. 1917 metais, skelbia atstatanti nepriklausomą demokratinius pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis".

Siame Seime ne tik buvo pritarta entuziastiškai Vilniaus Vasario 16 d. Nutarimui, bet tuoj iškilo siūlymas - "paaukoti didžiausią kiek tik galima sumą pinigų Lietuvos laisvės išgavimui per tokią organizaciją, kuri darbuojasi Lietuvos laisvės reikalais".

Siame Seime taip pat iškilo 11 Kuopos (Waterburio, Conn.) siūlymas skirti Lietuvos laisvės reikalui visus tuos "Tautiškus Centus", kurie bus gauti už laikotarpį nuo 1918.I.1 iki VII.1. Šis siūlymas buvo paremtas kitų Seimo atstovų ir nutarta patikrinti SLA narių nusistatymą šiuo klausimu per visuotinį narių balsavimą. Pildomoji Taryba po Seimo, 1918 m. gruodžio mėn. posėdyje paskyrė balsavimui 45 dienas nuo 1919.III.1 iki IV.15.

Balsavimo duomenys buvo tokie: už pasiūlymą gauta 1790 balsų, o prieš pasiūlymą - 1392 balsai. Tuo būdu, aname laikotarpyje iplaukusieji "Tautiški Centai" viso 683 doleriai ir 6 centai buvo perduoti Lietuvos Nepriklaimybės Fondui.

Tuo metu buvo iškelta mintis dovanoti Lietuvai Laisvės Varpą. Pirmasis tą mintį ištars buvo advokatas J. Bagdžiūnas-Borden. Jis vadovavo ir aukų rinkimui. Tą darbą paveikiai rėmė dr. K. Drangelis, dr. A. Zymantas, dr. K. Kasputis ir Bronius B. Balutis. Jie visi buvo veiklieji nariai Susivienijime. Štai kaip aprašo šį reikalą Vytautas Širvydas leidinyje "Bronius Kazys Balutis - jo gyvenimas ir darbai".

"Mėnesį prieš Balučio išvažiavimą Europon, tautinė srovė sušaukė Amerikos lietuvių politinį seimą Chicagoje (1919 m. birželio 9-10-11) ir jo 339 delegatai vienbalsiai pritarė sumanymui laisvai Lietuvai padovanoti Amerikos lietuvių vardu Amerikos 'Laisvės Varpo' repliką".

Toliau rašo: "Vieną vakarą ateina Bagdžiūnas pas Balutį į naują erdvę "Lietuvos" redakciją ir sako - turi sugalvoti tinkamą įrašą po Vyčio ženklu mūsų liedinamame Laisvės Varpe".

Balutis pasakoja - "reikėjo pagalvoti, kad įrašas Amerikos lietuviams gėdos nedarytų ir kad tiktų dabarties bei ateities kartoms Lietuvoje".

Taip pagalvojant, Balučiu kartą žibtelėjusi mintis, kurią, kaip jis pats sako, skubinęsis prirakinti popieriuje:

O! Skambink per amžius
Vaikams Lietuvos:
Tas nevertas laisvės
Kas negina jos!

Laisvės Varpas - 1200 svarų svorio - buvo nugabentas Lietuvon 1922 m. sausio 12 ir netrukus įkeltas į Karo Muziejaus bokštą, Kaune.

J. BAGDŽIŪNAS

Anuo metu buvo organizuojama didžioji PETICIJA į Baltuosius Rūmus Washingtone.

Peticijos rinkiniai. Prie jų stovi (k) dr. Jonas J. Bielskis ir (d) dr. Matas J. Vinikas - vėliau buvęs SLA Pildomosios Tarybos sekretoriumi nuo 1932 m. iki savo gyvenimo galo, vienas veikliausiųjų pradininkų Peticiją suorganizuot. Peticija buvo įteikta JAV Prezidentui 1921 m. gegužės 31, lydint skaitlingai delegacijai.

A. A. Christine Austin, SLA Iždininkė

Charles ir Josephine Kriscun-Kriščiūnai
Kristinos Austin tėvai.

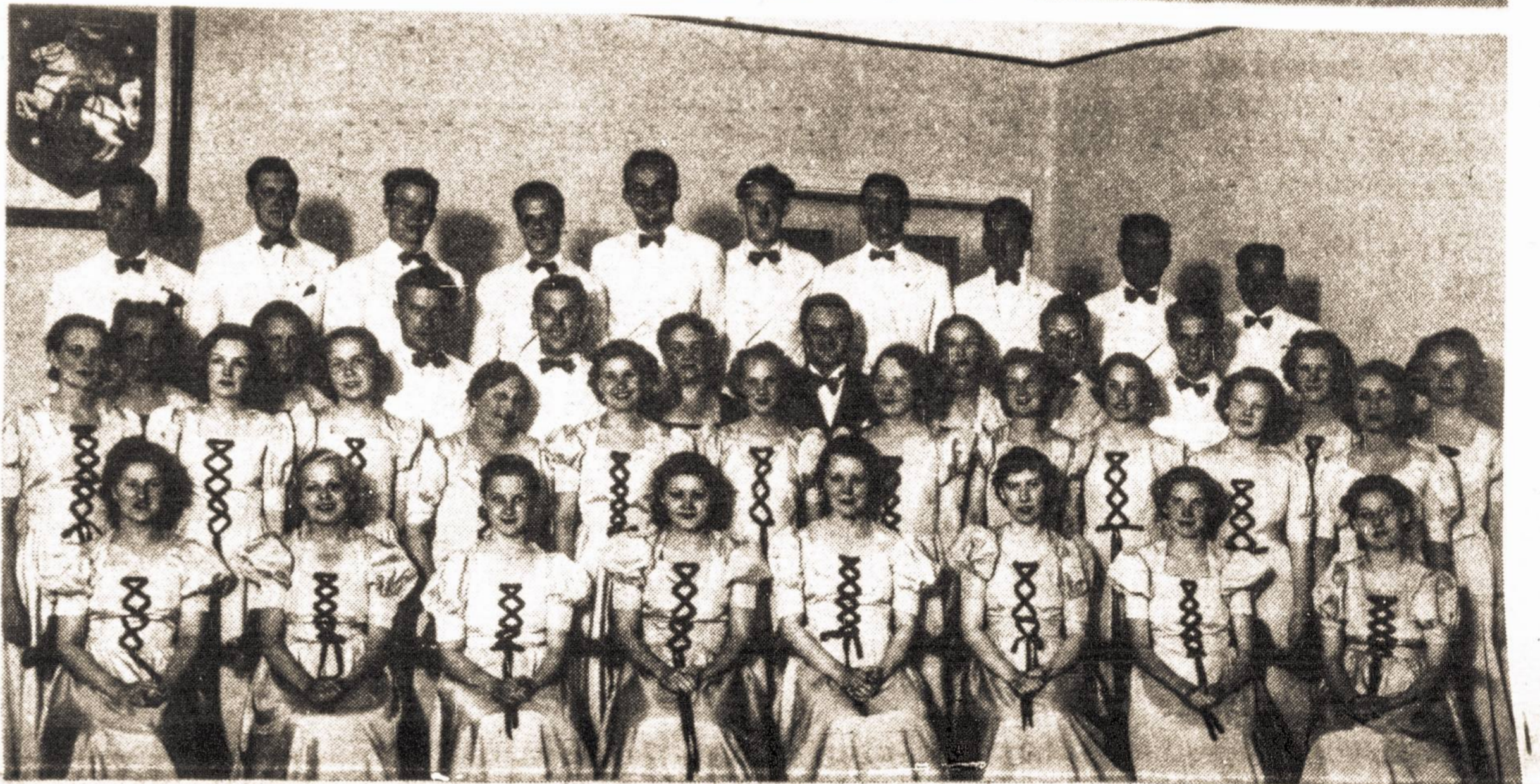
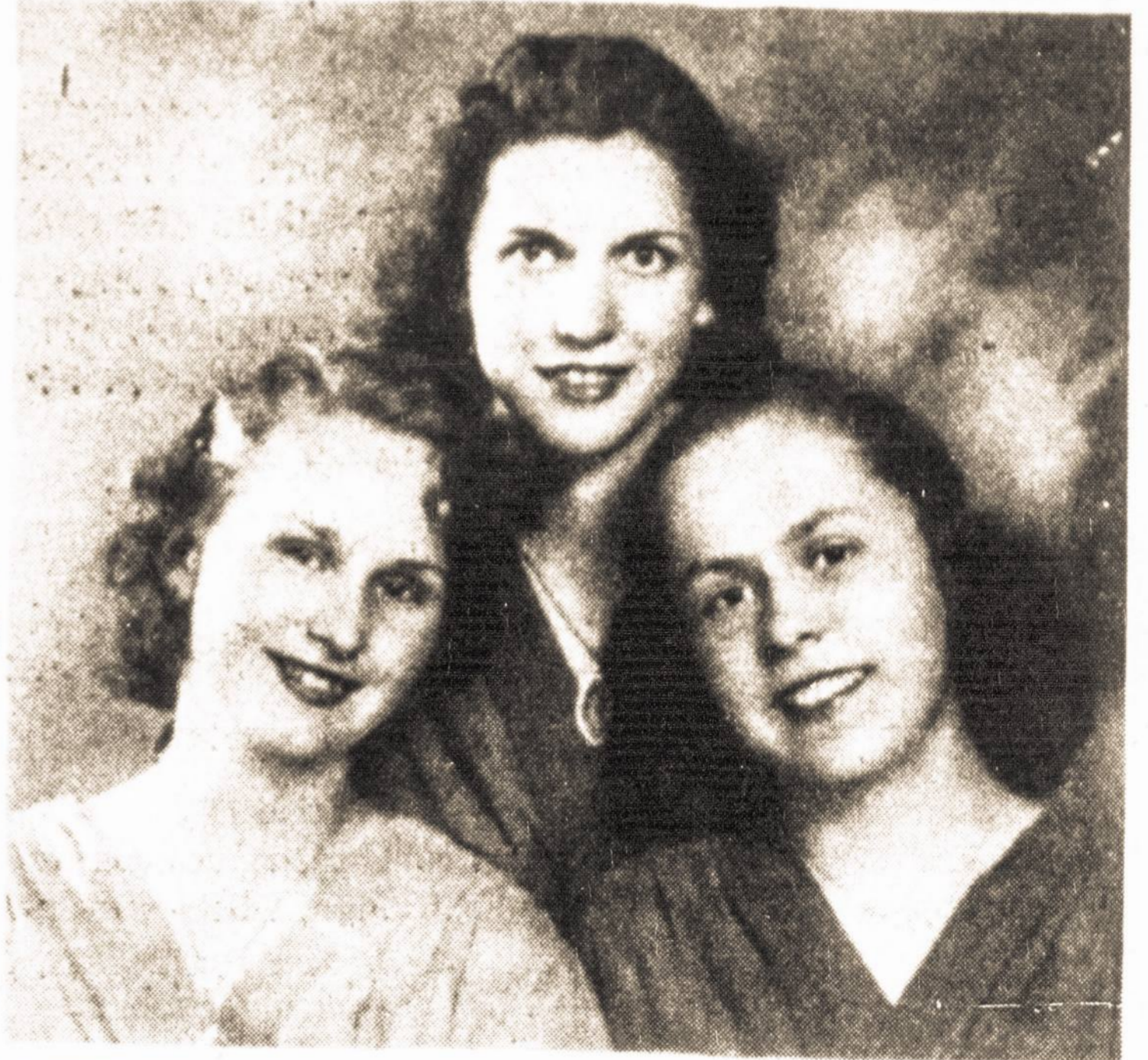
Kristiną Austin (dešinėje) sveikina draugai,
kai ji už aktyvią visuomeninę veiklą Beverly
Shores, Ind. buvo pagerbta viename Lietu-
vių klubo surengtame baliuje.

Kairėje žymus visuomenės veikėjas,
SLA garbės narys, buvęs ilgametis
Susivienijimo viceprezidentas Aleksan-
dras Chaplikas. Dešinėje SLA iždininkė
Kristina Austin, žinoma Susivienijimo ir
eilės organizacijų veikėja.

SLA Iždininkė

Ona Nemunaitė Dyrcon, Kristina
Kriščiūnaitė Austin, Aldona
Barkutė Daukienė. 1938 m. jos
su "Pirmyn" buvo Lietuvoje. Cho-
rą globojo "Jaunosios Lietuvos"
sąjunga. Lietuva chorą labai
iškilmingai priėmė. Čia choras
surengė daug koncertų. Diring-
entas Steponavičius buvo ap-
dovanotas Gedimino ordinu.

Chicagos "Pirmyn" choras Lietuvoje. Antroje eilėje iš kairės trečioji
Kristina Kriščiūnaitė Austin.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Pildomoji Taryba. Antroji iš dešinės
Kristina Austin, SLA iždininkė.

Christine Austin

CHRISTINE AUSTIN, Secretary
of Lodges 134, Chicago, IL and
222, Michigan City, IN, died July
19, 1991. Mrs. Austin was also the
Treasurer of the Lithuanian
Alliance of America, and a
longtime member of the Ex-
ecutive Board. She was waked
from the Carlisle Funeral Home,
613 WASHINGTON St.,
Michigan City, IN. Interment was
in St. Kasimir's Cemetery,
Chicago.

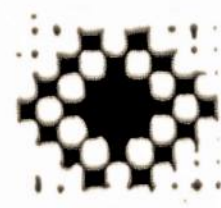
born in Chicago, IL, on May 13,
1920, and joined the Alliance on
July 2, 1955.

The Alliance is deeply saddened
by the loss of their diligent
Treasurer, and extends their
heartfelt sympathy to the family.

Surviving are two daughters,
Tina Kaiser and Monica Austin,
both of Atlanta, Ga.; two sons,
Chuck Austin, Michigan City, and
Greg Austin, Atlanta; and four
grandchildren.

The late Christine Austin was

SUSIVIENIJIMAS

LIETUVYBĖ KLESTI IR ŽYDIŠ KARTOS
I KARTĄ, JEI ŠEIMA YRA SLA NARIAI

1886-1991

LIETUVIŲ AMERIKOJE

PRIE A. A. PETRO

VILKELIO KAPO

Išmokamos

Apdraudos

1991 m. gegužės 4 d.

BRONIUS ŠEREIKA, 272 kuopa, Amsterdam, NY., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė 1950 m. spalio 8 d., mirė balandžio 7 d. Apdrauda išmokėta velionio pusseserei Anna Urbelis.

1991 m. gegužės 18 d.

ELENA ŽILINSKIENĖ, 126-Pav. kuopa, New York, NY. gimusi Shenandoah, PA. Prie SLA prisirašė 1933 m. spalio 1 d., mirė 1991 m. balandžio 2 d. Apdrauda išmokėta velionės dukterei Garneth E. Diefenbacher.

PETER DAVULIS, 331 kuopa, Nashua, NH., gimęs Boston, MA. Prie SLA prisirašė 1941 gegužės 7 d., mirė 1991 m. vasario 11 d. Apdrauda išmokėta velionio dukterei, Virginia Davulytė-Sycamore.

ONA AMBROSE, 207 kuopa, Manchester, CT. gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė 1949 m. gruodžio 1 d. mirė 1990 m. spalio 16 d. Apdrauda išmokėta velionės sūnams, Alfred J. Ambrose ir Peter Ambrose.

1991 m. birželio 1 d.

JUOZAS GRABLIAUSKAS (JOSEPH GRABLESKI), 267 kuopa Wyoming, PA. Gimęs Wyoming, PA. Prie SLA prisirašė 1950 gruodžio 2 d., pridėtinę apdraudą paėmė 1973 m. gruodžio 1 d., mirė 1991 m. gegužės 1 d. Apdrauda išmokėta, velionies žmonai Mary Ann Grableski.

ADELINĖ M. CORNWELL, 304 kuopa Buffalo, NY gimusi Buffalo, NY. Prie SLA prisirašė 1939 m. kovo 12 d., mirė 1990 m. gruodžio 18 d. Apdrauda išmokėta velionės vyrui George L. Cornwell.

1991 m. birželio 15 d.

STELLA SILKINS, 371 kuopa, Cambridge, MASS. Gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė 1945 m. kovo 11 d., mirė 1991 m. vasario 18 d. Apdrauda išmokėta sūnui ir dukterei: Leo Silkins & Frances Jones.

1991 m. birželio 29 d.

VITAS GERULAITIS, 126 kuopa, New York, NY. Gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė 1985 m. kovo 1 d. Mirė 1991 m. gegužės 2 d. Apdrauda išmokėta velionio žmonai Aldonai Gerulaitienei.

MARY SALSKEY, 198 kuopa, Akron, Ohio. Gimusi Connorsville, ILL. Prie SLA prisirašė 1958 m. gruodžio 11 d. Mirė 1991 m. balandžio 17 d. Apdrauda išmokėta dukterei Charlene Salzky-Corlett.

1991 m. liepos 13 d.

CHARLES ADAMS, 43 kuopa, So Boston, MA. Gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė 1974 m. balandžio 1 d. Mirė 1991 m. balandžio 26 d. Apdrauda išmokėta velionio žmonai Anna Adams.

ERWIN BALZEREIT, 38 kuopa, Brooklyn, NY. Gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė 1977 m. lapkričio 1 d. Mirė 1991 m. vasario 2 d. Apdrauda išmokėta Mary Diržis.

RICHARD J. KASPER, 63 kuopa, Chicago, IL. Gimęs Chicago, IL. Prie SLA prisirašė 1973 m. gegužės 1 d. Mirė 1991 m. birželio 17 d. Apdrauda išmokėta velionio žmonai Bernice B. Kasper.

MARY NAKROSHIS, 63 kuopa, Chicago, IL. Gimęs Chicago, IL. Prie SLA prisirašė 1936 m. gruodžio 3 d. Mirė 1991 m. balandžio 8 d. Apdrauda išmokėta sūnui Antanas R. Nakroshis.

MAGDA TERLECKIENĖ, 126-Pav. kuopa, New York, NY. Gimusi Centralia, PA. Prie SLA prisirašė 1927 m. gegužės 1 d. Mirė 1991 m. sausio 1 d. Apdrauda išmokėta sūnui Vincent T. Terlecky.

1991 m. liepos 27 d.

ANNA I. BIMBA, 134 kuopa, Chicago, IL, gimus Westville, IL. Prie SLA prisirašė 1940 m. liepos 1 d., mirė 1991 m. kovo 28 d. Apdrauda išmokėta velionės dukterei Mildred A. Koch.

JULIA SAULYS, 17 kuopa, Brockton, MA, gimus Lietuvoje. Prie SLA prisirašė 1974 m. liepos 1 d., mirė 1991 m. birželio 13 d. Apdrauda išmokėta velionės dukterei Laima A. Flynn.

ANTHONY PUTIS, 217 kuopa, Chicago, IL, gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė 1959 m. vasario 5 d., mirė 1991 m. birželio 10 d. Apdrauda išmokėta velionio žmonai Antonina Putis.

1991 m. rugpjūčio 10 d.

ALEXANDRA CHITNIKOFF, 134 kuopa, Chicago, IL, gimus Riga, Latvijoje. Prie SLA prisirašė 1951 m. gegužės 15 d., mirė 1991 m. kovo 25 d. Apdrauda išmokėta Sophie Wezain.

VLADAS BAJERČIUS, 308 kuopa, Brookline, MA, gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė 1951 m. birželio 5 d., mirė 1991 m. birželio 13 d. Apdrauda išmokėta velionio žmonai Johanna Bajerčius.

1991 m. rugpjūčio 24 d.

JONAS STAŠKEVIČIUS, 72 kuopa, Hamilton, Ontario, Canada, gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė 1974 m. lapkričio 2 d., pridėtinę apdraudą paėmė 1977 m. birželio 1 d., mirė 1991 m. liepos 9 d. Apdrauda išmokėta velionio žmonai Ona Staškevičius.

BERNICE VALEN, 126 kuopa, New York, NY, Lodge 126, gimus Brockton, MA. Prie SLA prisirašė 1961 m. sausio 1 d., mirė 1991, birželio 20 d. Apdrauda išmokėta velionės sūnui Ralph J. Valen.

A. a. Petras P. Vilkelis

Gelstelėjusiuose dienoraščio puslapiuose, kelių dešimtmečių laikotarpyje, dažnai randu

ANNA C. LOBICHUSKY, 211 kuopa, Mahanoy City, PA, gimus Mahanoy City, PA. Prie SLA prisirašė 1980 m. liepos 1 d., mirė 1985 m. gruodžio 24 d. Apdrauda išmokėta velionės vyrui Victor E. Lobichusky.

GEORGE HIRAK, 192 kuopa, New Kensington, PA gimęs Carpentertown, PA. Prie SLA prisirašė 1977 m. vasario 1 d., mirė 1991 m. birželio 22 d. Apdrauda išmokėta velionio žmonai Josephine Hirak.

Nuo 1991 m. pradžios iš viso: \$43,698.00

CHICAGO, IL LAALODGE 63

Magdalena Sudantas, longtime member of Lodge 63, Chicago, IL, died on March 14, 1991. She was waked from Donnellan-Schultz Funeral Home, 292 Torrence Ave., Calumet City, IL. Interment was at St. Casimir's Cemetery, Chicago.

The late Mrs. Sudantas was born in Lithuania on March 19, 1898, and joined the Lithuanian Alliance of America on December 5, 1939. She is survived by 4 children, six grandchildren and eight great-grandchildren.

The Alliance extends their deepest sympathy to the family in their loss.

Anna (Baltrukonis) Ambrose

Anna (Baltrukonis) Ambrose 93, formerly of Summer St., Manchester, died Tuesday (Oct. 16) at a local convalescent home. She was the wife of the late Peter Ambrose. She was born in Lithuania, and lived in Manchester since 1912. She is survived by three sons, Peter C. Ambrose of Hartford, Alfred J. Ambrose of Woodland Hills, Calif., and Edward Jasitis of Manchester; and three grandchildren.

ONA AMBROSE

Ona Ambrose gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė 1949 m. gruodžio 1 d. Priklausė 207 kuopai, Manchester, Ct. Mirė spalio 16, 1990.

Petro Vilkelio pavardę, grupinėse nuotraukose matau ir jį. Susitikę mes jį vadindavome amerikietišku džentelmenu. Vidutinio ūgio, dailios išvaizdos, maloniai šypsantis. Nors jis buvo politikas, bet šiai žmonių grupei skiriamų blogų ypatybių neturėjo. Buvo kuklus, atviras, dalykiškas. Pirmu susitikimu pajusdavai malonų bendradarbiavimą. Jo lietuviška veikla buvo šakota. Pirmą kartą susipažinau Švento Vardo draugijos rengiamuose pusryčiuose, kai susirinkdavome po Mišių artimesniam bendravimui. Petras Vilkelis veikė bendruomenėje, sporto organizacijose, įvairiuose komitetuose.

Arčiau su Petru Vilkeliu susidraugavau, kai 1986 metais ruošiamės Susivienijimo Lietuvių Amerikoje šimtmečio minėjimui. Kai ši vienintelė seniausia lietuvių organizacija rengėsi minėti šią didžią šventę, visų akys nukrypo į Petrą Vilkelį ir jis buvo išrinktas komiteto pirmininku, o man buvo pavesta būti pagrindiniu kalbėtoju. Pirmininko pareigose Petras parodė daug sumanumo, patyrimą organizacinėje veikloje. Būdamas ištikimai ir širdingai tolerantiškas, sugebėjo sutraukti didelį būrį talkininkų ir jiems vadovauti. Jam pritrūkdavo dienos darbo valandų ir jis dirbdavo naktimis. Jam tiko amerikiečių tarpe dažnai kartojamas „darbo alkoholio“ vardas. Šios labai svarbios pareigos pareikalavo daug energijos, įtempimo. Pradėjo negalvoti. Bet jis, užmiršęs save, šį sunkų darbo vežimą tęsė toliau.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje šimtmečio minėjimas praėjo labai įspūdingai. Tik, deja, pavargęs Petras turėjo palikti iškilmingo banketo salę, kuriam jis turėjo kalbėti. Šalia sėdėjęs žentas dr. Giržadas, Petrą išvedė namo. Nuo įtempto darbo pavargo jo širdis. Jis galėjo savo antrojo vardo globėjo Povilo žodžiais pasakyti, kad kovojau gerai, daug dirbau, bėgtynes baigiau, Susivienijimo šimtmečio minėjimas praėjo didingai ir tikėjimą išlaikiau.

Nepraėjus po šventės šimtmečio minėjimo nė trims mėnesiams, 1986 metais mirė Petras Povilas Vilkelis, vienas žymiausių Susivienijimo Lietuvių Amerikoje veikėjas bei kitų lietuviškų organizacijų darbuotojas.

A. a. Petras Vilkelis gimė Amerikoje, Waukegan, Illinois. Tėvai mažą Petrelį nusivežė į Lietuvą.

A. a. Petras Vilkelis aktyviai veikė ir Amerikos politikoje. Jis buvo ilgametis Demokratų partijos organizatorius, 15 wardo precinct kapitonas, 20 metų dirbo kaip Clark Circuit Court Cook County.

Mirties 5-rių metų sukaktį minėdami meldėmės rugpjūčio 28 d. 7:30 val. Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje. Vyt. Kas.

SLA GARBĖS NARIUI LIETUVOS KONSULUI ANTANUI KALVAIČIUI IŠKELIAVUS AMŽINYBĖN

Antanas Kalvaitis gimė 1895 m. liepos 3 d. Rietave, Telšių aps., vargonininko gausioje šeimoje, o mirė rugpjūčio 4 d. Chicagoje, užbaigęs 96 amžiaus metus. Antanas Kalvaitis muziką, vidurinį ir aukštuosius mokslus mokėsi Europos mokyklose. Dvylikos metų būdamas, išvyko į Italiją, kur San Reme ir Florencijoje mokėsi muzikos bei skambino pianinu įvairiuose Italijos ir Ispanijos orkestruose. Aukštesnįjį mokslą išėjo Friburge, Šveicarijoje ir Barcelonoje, Ispanijoje. Ekonominis mokslus studijavo Komercijos institute Barcelonoje, o vėliau ir teisę De Paul universitete Chicagoje.

Baigęs mokslus, Antanas Kalvaitis grįžo į Lietuvą ir dirbo pradžioje Kauno miesto savivaldybėje vyr. buhalteriu, o vėliau, kaip turįs didelį mokslinį išsilavinimą ir mokąs daugelį kalbų, perėjo į diplomatinę tarnybą ir 1926-28 m. buvo konsulas Karaliaučiuje. Iš čia buvo paskirtas Lietuvos konsulu Chicagoje, kur Lietuvai atstovavo iki 1936 metų, per visą depresijos sunkmetį.

1936 m. buvo perkeltas į centrą Kaune, o po poros metų paskirtas gen. konsulu Klaipėdoje, kur išdirbo iki rusų komunistų okupacijos. Praleidęs karo metą, 1944 metais pasitraukė į Austriją, o Vokietijai kapituliavus, persikėlė į Miuncheną, kur buvo išrinktas LB (Tremtinių d-jos?) Miuncheno apygardos pirmininku (1945-49 m.) ir atstovavo lietuviams amerikiečių ir vokiečių įstaugose. 1949 m. atvyko į Ameriką ir apsislojo savoje Chicagoje. Be kitų pagalbos susirado darbą ir dirbo, iki išėjo į pensiją.

Antanas Kalvaitis buvo kuklus, draugiškas, paslaugus ir veiklus lietuvių visuomeniniame gyvenime. Chicagoje jis įsijungė į tautininkų veiklą ir į LST Korp! Neo-Lithuania. Įsisteigus lietuvių tautiniam akademiniam sambūriui, dirbo valdyboje ir kurį laiką pirminkavo. Akademiniis sambūris rėmė Pedagoginį lituanistikos institutą, kiekvienais metais įteikdamas tūkstantį dolerių, suaukotų dažniausiai pačių valdybos narių ir kitų rėmėjų.

Velionis Antanas Kalvaitis labai vertino seniausią pašalpinę lietuvių organizaciją — Susivienijimą lietuvių Amerikoje

ANTANAS JUODVALKIS

(SLA) ir buvo jos garbės narys. Neužmetė ir pamėgtos muzikos ir talkino organizacijų renginiuose kaip pianistas, o Švč. M. Marijos Gimimo parapijoje vargonavo vestuvių ir laidotuvių metu. Net pasilpus regėjimui, A. Kalvaitis iš įpratimo be palydovo ateidavo į bažnyčią ir grodavo vargonais, palydėdamas giedamas giesmes.

Prieš porą metų, švenčiant Lietuvos konsulato įsteigimo Chicagoje 65 metų sukaktį (1989 m.), teko aplankyti velionį Antaną, kuris papasakojo apie konsulo darbą ir tuolaikines lietuvių nuotaikas. Reikia atsiminti, kad A. Kalvaitis buvo konsulu sunkiausiu depresijos metu — 1928-36 metais, kai siautė didžiausias nedarbas, bankrutavo bankai, nusinešė turėtas santaupas, neteko įskolintų namų ir biznių. Tik lietuvių ištvermė, darbštumas ir taupumas padėjo išgyventi šį sunkmetį.

Iš svarbesnių velionio konsulo darbų paminėtinas Dariaus ir Girėno Lituanicos skrydis per Atlantą į Kauną. Konsului teko vadovauti komitetui ir rinkti lėšas. Lietuviai buvo dosnūs ir tokiu sunkiu metu buvo sukauptos lėšos, nupirkta lėktuvas ir paruoštas skrydžiui, tik pritrūko lėšų komunikacijos priemonėms — radijo ryšiu. Lakūnai nenorėjo ilgiau laukti, be leidimo ir radijo ryšio, tik su kompasu 1933 m. liepos 15 d. Lituanica pakilo iš New Yorko orauosčio Lietuvos kryptimi. Darius ir Girėnas vien tik kompasu pagalba labai tiksliai vairavo Lituanicą per Atlantą ir Vakarų Europą į Kauną, bet prie pat Lietuvos slenksčio Soldino miške dėl neišaiškintų priežasčių nukrito ir abu lakūnai žuvo. Nepaprastas susijaudinimas nubangavo visoje Lietuvoje ir iševijoje, ypač Chicagos lietuvių tarpe, kur lakūnai ruošėsi šiam skrydžiui. Tai tik vienas ryškesnis konsulo darbas, atstovaujant Lietuvai. Čia gal ir nėra tinkamas momentas ryškinti konsulo darbą, nes jų yra visa eilė, o paminėjau nepakartojamą įvykį (Plačiau buvo paskelbta „Draugo“ Nr. 22 — 1989.II.2 d. laidoje).

Velionis Antanas Kalvaitis neužmetė muzikinio talento ir minėjimų nei kitomis progomis, talkindavo kaip pianistas, solis-

A. a. Antanas Kalvaitis

tams atliekant programą. Taip pat buvo Švč. M. Marijos Gimimo parapijos vargonininkas ir talkininkas. Vargonais palydėdavo bažnyčioje vestuvių ir laidotuvių apeigas.

A.a. Antano Kalvaičio palaikai buvo pašarvoti Chicagoje Petkaus Marquette koplyčioje, kur įvyko organizacijų atstovų atsisveikinimas su velioniu Antanu, neolitanams stovint garbės sargyboje. Maldas sukalbėjo kan. Vaclovas Zakaruskas. Atsisveikinimą vedė ir apie velionio nueitą gyvenimo kelią kalbėjo lietuvių tautinio akademinio sambūrio pirm. Stasys Virpša. Žodį tarė ir dabartinis Lietuvos gen. konsulas Vaclovas Kleiza, Korp! Neo-Lithuania vardu Antanas Juodvalkis, Tautinės s-gos ir lietuvių tautinių namų — Stasys Briedis, SLA prezidentas dr. Vytautas Dargis. Atsisveikinimas užskleistas Marijos giesme ir tautos himnu.

Velionis Antanas Kalvaitis iš laidotuvių koplyčios buvo atlydėtas į Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčią, kurioje įvyko gedulingos Mišios, laikomos kan. V. Zakarausko, koncelebruojant kun. V. Mikolaičiui. Mišių metu giedojo solistas Jonas Vaznelis. Būrelis giminių ir išretėjusių draugų a.a. Antaną palydėjo į amžino poilsio vietą — Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Ir vėl vienas kauburėlis išdygo svetimoje, nors ir draugiškoje žemėje, priglaudęs lietuvių patriotą, visą gyvenimą plūsusį Lietuvos labui. Išsėkis draugiškoje žemėje, priglaudęs lietuvių patriotą, visą gyvenimą plūsusį Lietuvos labui. Išsėkis ramybėje!

LIETUVIŲ PĖDSAKAI VAKARŲ BALTŲ ŽEMĖSE

P.Pakarklis pateikė duomenų, rodančių, kad Adomo Brėmeniečio, gyvenusio XI a., raštuose ir kituose senuosiuose šaltiniuose vartojama prūsų sąvoka reiškia labai plačių senovės lietuvių sričių gyventojus. Pasakojime apie Vydevutį Lietuva - Prūsijos dalis.

Kryžiuočių ordino šaltinių rinkinyje "Prūsijos istorijos autoriai" Mindaugas vadinamas prūsų karaliumi.

XIII - XIV a. dokumentuose net Favyslio gyventojai vadinami ne tik prūsais, bet ir lietuviais.

Didysis Vytautas 1413 m. kryžiuočiams pareiškė: "Prūsai - taip pat mano tėvų žemė, ir aš jų reikalauju iki Osos. Jie - mano tėvų palikimas."

J.Dlugošas 1470 m. teigė, jog prūsai, lietuviai ir žemaičiai kalbėjo ta pačia kalba, laikėsi tų pačių papročių, o prūsai kalbėjo lietuviškai. Prūsijos kunigaikštystėje, sukurtoje 1525 m., prūsai ir lietuviai buvo laikomi ta pačia tauta, Prūsijos lietuviais buvo vadinami sembai, sūduviai, nadruviai, skalviai, notangai, bartai, galindai. Karaliaučiaus universiteto profesorius J.Bėmas 1625 m. teigė, kad prūsų kalba - lietuvių tarmė. Teodoras Lepneris savo knygoje "Prūsijos lietuvis", parašytoje 1690 m., teigė, kad lietuviai ir prūsai tos pačios kilmės, nes jų kalbos labai vienodos - tai gali pastebėti kiekvienas, kas gerai moka lietuvių kalbą. M.Pretorijus, gimęs ir augęs Klaipėdoje, lietuviškoje aplinkoje, kunigaivys Nybudžiūse (7 km į šiaurę nuo Gumbinės), vėliau buvęs Lenkijos karaliaus istoriografu ir sekretoriumi, laikytas kalbų žinovu, gerai mokėjęs lietuviškai kalbėti ir gyvenęs tuo metu, kai dar nebuvo išmirę vadinamieji prūsai, savo didžiuliamė veikale "Prūsijos įdomybės", parašytame apie 1690 m., plačiai nagrinėjo prūsų kalbos klausimą ir padarė išvadą, kad prūsų kalba tokia pat kaip nadruvių. G.Ostermejeris (1716-1800) teigė, kad prūsų kalba - išsigimusi ir sudarkyta lietuvių kalba. Anot L.Bačkos (1753-1823), lietuvių kalba buvo didžios tautos kalba, iš kurios pasieniuose susidarė įvairios tarmės - apie Vyslą, lietuvių kalbai susimaišius su vokiečių ir vėndų, susidarė prūsų kalba.

Vokiečių mokslininkai maždaug ligi 1921 m. skelbė, kad Pilsoto, Skalvos, Nadruvos, Sūduvos gyventojai - tikri lietuviai: žemaičiai ir aukštaičiai.

A.Becenbergeris (1851-1922) daugiausia pagal vietovardžiuose esančius prūsų žodžius **garbis, kaimis, ape** ir jų lietuviškus atitikmenis **kainas, kiemas, upė** teigė, kad kalbinė prūsų ir lietuvių riba maždaug turėjo būti upės Deimena - Prieglius - Alnos žemupys - Ašvinės ir Unguros (Angerapės) aukštupys ligi Dubininkų. Atitinkantis minėtą pr. **kaimis** žodis **kaimas** vartojamas lietuvių kalboje. Ir lietuvių **upė** nedaug skiriasi nuo pr. **ape**. Šaknies **garb-** žodžiai lietuvių kalboje irgi vartojami; joje vartojami ir šaknies **gurb-** atitikmenys - **gura** "plika kalva", **guras** "kauburys, išsičišimas, kalno viršūnė, atskiras kalnelis kalnuose".

Karaliaučiuje ir jo apylinkėse buvo plačiai vartojama lietuvių kalba.

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

INCOME

From April 1 to June 30, 1991

INVESTMENT INCOME:

Bond Interest	\$ 66,613.32
Certificate Loan Interest	50.00
Interest on Bank deposits	1,297.90
Interest on Short Term Fed. Securities ..	367.93
	\$ 68,329.15

MISCELLANEOUS INCOME:

Membership premiums	\$ 13,416.76
Sundries, Donations, Widows-Orphans Fund & Rent	883.88
	\$ 14,300.64

Total Income \$ 82,629.79

DISBURSEMENTS

From April 1 to June 30, 1991

Death Benefits	\$ 13,076.00
Matured Endowments	10,500.00
Cash Surrender	4,655.06
Disability Benefits	214.25
Salaries to Officers and Employees	22,557.83
Salaries to Official Publication Employees .	287.50
Salaries to Real Estate Employees	600.00
Social Security, Taxes, Unemployment	2,147.34
Official Publication "Tevyne"	3,689.31
Real Estate Taxes	-0-
Real Estate Insurance and Miscell. expenses	1,780.21
Rent	-0-
Fraternal Expenses	284.00
Fraternal Sundries expenses	10.00
Travel and Expenses	1,727.88
Actuary's and Horary's Fees	3,729.00
Commission to Organizers	117.45
Commission to Lodge Secretaries	5,135.99
Postage and Telephone	1,099.43
Printing and Stationary	383.21
Office maintenance and sundries	98.45
Investment expenses	93.75
State Insurance Department's Fee	409.50
Pension to Employees	1,057.23
Fraternal Development Allowance	-0-
Returned premiums and dues	244.41
Convention Expenses	-0-
Inventor	-0-
Supreme Bonds, Workman's Compansation	413.95
	\$ 74,311.75

Total Disbursements \$ 74,311.75

INVESTMENTS

INCOME: Matured Bonds	\$ 50,000.00
INVESTED:	-0-

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

Genevieve Meiliunas, Secretary

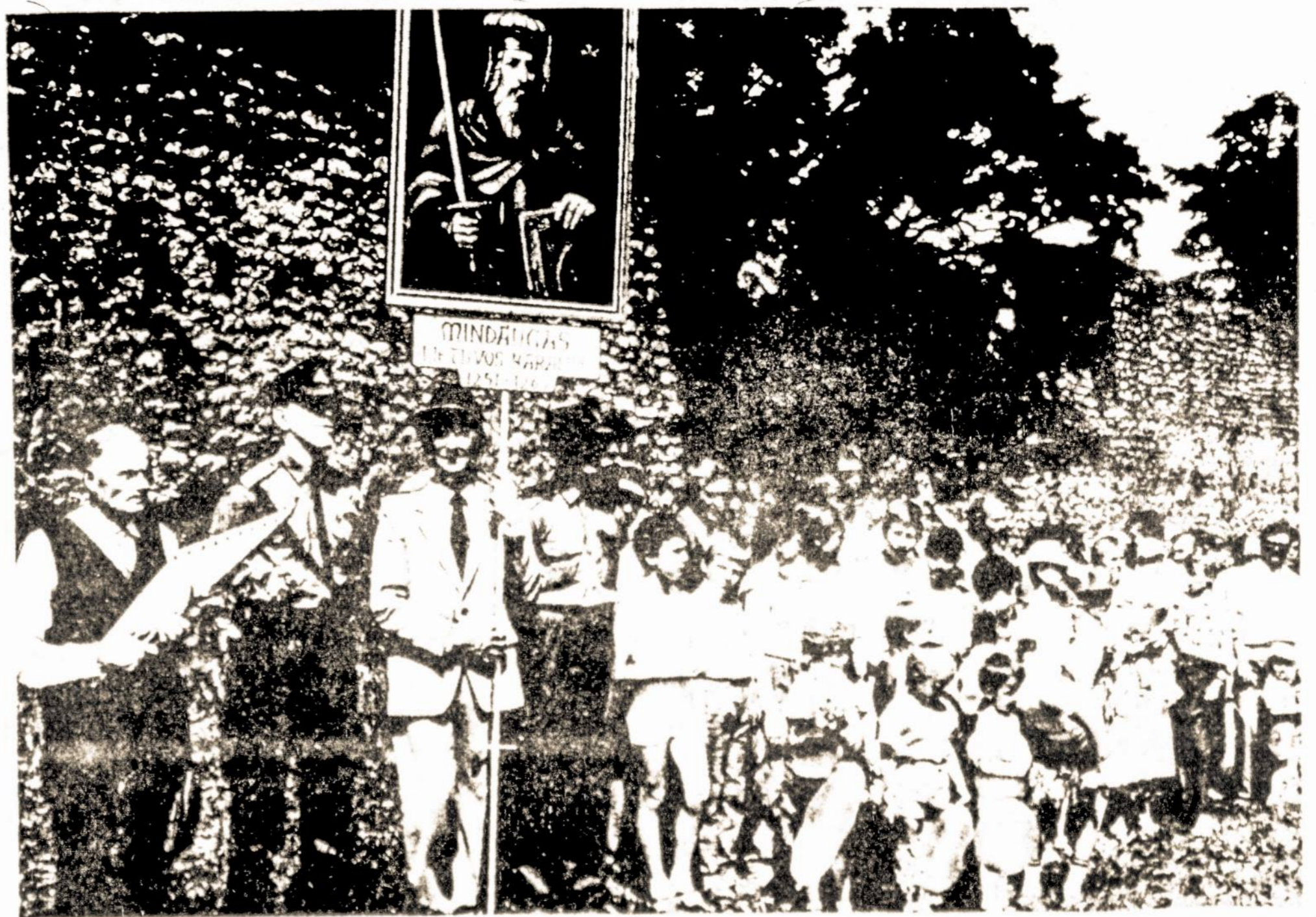
Statement of Ownership, Management and Circulation

(Required by 39 U.S.C. 3685)

1A Title of Publication TEVYNE		1B PUBLICATION NO 540000	2 Date of Filing 9-27-1991
3 Frequency of Issue Monthly, except July and August		3A No. of Issues Published Annually 10	3B Annual Subscription Price \$4.00
4 Complete Mailing Address of Known Office of Publication (Street, City, County, State and ZIP+4 Code) (Not printer)			
307 West 30th Street, New York, NY 10001			
5 Complete Mailing Address of the Headquarters of General Business Offices of the Publisher (Not printer)			
Lithuanian Alliance of America, 307 West 30th Street, New York, NY 10001			
6 Full Names and Complete Mailing Address of Publisher, Editor, and Managing Editor (This item MUST NOT be blank)			
Publisher (Name and Complete Mailing Address) Lithuanian Alliance of America, 307 West 30th Street, New York, NY 10001			
Editor (Name and Complete Mailing Address) SLA Editorial Board, 307 West 30th Street, New York, NY 10001			
Managing Editor (Name and Complete Mailing Address) Genevieve Meiliunas, 307 West 30th Street, New York, NY 10001			
7 Owner (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual must be given. If the publication is published by a nonprofit organization, its name and address must be stated.)			
Full Name		Complete Mailing Address	
Lithuanian Alliance of America		307 W. 30th St., New York, NY 10001	
8 Known Bondholders, Mortgagees, and Other Security Holders Owning or Holding 1 Percent or More of Total Amount of Bonds, Mortgages or Other Securities (If there are none, so state)			
Full Name		Complete Mailing Address	
NONE			
9 For Completion by Nonprofit Organizations Authorized to Mail at Special Rates (DMM Section 424.12 only) The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for Federal income tax purposes (Check one)			
☒ Has Not Changed During Preceding 12 Months		☐ Has Changed During Preceding 12 Months (If changed, publisher must submit explanation of change with this statement)	
10 Extent and Nature of Circulation (See instructions on reverse side)		Average No. Copies Each Issue During Preceding 12 Months	Actual No. Copies of Single Issue Published Nearest to Filing Date
A Total No. Copies (Net Press Run)		3,000	3,000
B Paid and/or Requested Circulation			
1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales		-	-
2. Mail Subscription (Paid and/or requested)		2,601	2,533
C Total Paid and/or Requested Circulation (Sum of 10B1 and 10B2)		2,601	2,533
D Free Distribution by Mail, Carrier or Other Means (Samples, Complimentary, and Other Free Copies)		50	45
E Total Distribution (Sum of C and D)		2,651	2,578
F Copies Not Distributed			
1. Office use, left over, unaccounted, spoiled after printing		349	422
2. Return from News Agents		-	-
G TOTAL (Sum of E, F1 and 2—should equal net press run shown in A)		3,000	3,000
11. I certify that the statements made by me above are correct and complete		Signature and Title of Editor, Publisher, Business Manager, or Owner <i>Genevieve Meiliunas</i> Manager	

PS Form 3526, January 1991

PAMINĖJO VALSTYBĖS DIENĄ

Pirmą kartą pažymėjome Valstybės dieną — Mindaugo karūnavimo 738-ąsias metines. Šventiniai renginiai vyko daugelyje Lietuvos

miesių ir rajonų. Į senuosius Medininkus, ant Juozapinės kalno, „Vorutos“ klubas pakvietė suvažiuoti visus Respublikos Min-

daugus. Čia vyko Sidabrinio žiedo — šaudymo iš lanko turnyras.
Romo JURGAICIO (ELTA) nuotr.

DĖL LAIŠKŲ IR SIUNTINIŲ Į PABALTIJO VALSTYBES

JAV Lietuvių Bendruomenės Informacijos Tarnyba iš Washingtono praneša gerą žinią dėl laiškų ir siuntinių į Pabaltijį. Spalio 30 d. US Postal Service paskelbė, kad visas paštas oro keliu į Pabaltijo valstybes daugiau nebesiunčiamas į Maskvą. Jis siunčiamas tiesiogiai į Taliną, Rygą ar Vilnių arba persiunčiamas per Kopenhagą ar Helsinkį. Net jeigu vietai esant lėktuvuose, skrendančiuose į Maskvą, jis duodamas ten, bet tik kaip "ramp transfer", reiškia, jis Maskvoje nebus rūšiuojamas, kaip būdavo anksčiau.

Lavais siunčiamas paštas į Lietuvą, Latviją ir Estiją paskirais konteineriais. Lapkričio 1 d. US Postal Service pradėjo priiminėti siuntinius pavieniems asmenims ar šeimoms Pabaltijo valstybėse sumažintu tarifu ("humanitarian airlift" rate). Tasai tarifas galios ligi 1992 m. kovo 31 d. Paprastai siuntiniams yra dviejų rūšių tarifas: vienas — lai-

vu (pristatymas vidutiniškai trunka apie du mėnesius) ir kitas — oro paštu (pristatymas trunka apie 10 dienų). Sumažintu tarifu siuntiniai oro paštu kaštuos apie 50% pigiau, nei normaliai, bet siuntiniai neturi sverti daugiau kaip 22 svarus. Pavyzdžiui, 10 svarų siuntinys į Pabaltijo valstybes normaliai laivu kaštuoja \$23.33. Oro paštu tokio pat svorio siuntinys kaštuotų \$70. Tuo tarpu "reduced rate" toks pat 10 svarų siuntinys kaštuos \$33.35.

Reikia griežtai prisilaikyti šių taisyklių: Siuntinys neturi sverti daugiau kaip 22 svarus. Turi būti adresuojamas paskiriems asmenims ar šeimoms. Ant siuntinio turi būti užrašyta angliškai valstybės vardas (Lithuania, Latvia ar Estonia) kaip paskutinė adreso eilutė. Be to, ant siuntinio taip pat reikia storom raudonom raidėm užrašyti žodžius HUMANITARIAN AIRLIFT. Tas humanitarinis tarifas galios ligi 1992 m. kovo 31 d.

"TĖVYNĖS" bendradarbiams ir skaitytojams!
Prašome rašyti apie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje narių bei jų šeimų gyvenimą, apie kuopas, jų veiklą, praeitį, gyvenančios vietos visuomeninę veiklą. Rašykite lietuviškai, angliškai, arba paskambinkit telefonu. Atsiųskite nuotraukas. Nesvarbu kaip parasyšite, mes paruošime spaudai. Rašykite ir siųskite Lithuanian Alliance of America, 307 West 30th Str. New York, N.Y. 10001. **Lauksime!**

KAS TURĖTŲ VENGTI DRUSKOS?

The Johns Hopkins Medical Letter
HEALTH AFTER 50

Ar turite aukštą kraujo spaudimą ar ne, beveik visi turėtų sumažinti natrio kiekio sunaudojimą. Šio patarimo paklausių kraujo spaudimas nukristų, ir pavojus širdies ligą gauti smarkiai sumažėtų.

Tokia yra išvada neseniai Anglijoje praveštų tyrimų komisijos, kuri patikrino duomenis visame pasaulyje (24 vietovėse) praveštų pavienių tyrimų, ištyrusių 47,000 žmonių. Komisijos išvada nieko nenustebino, o ji tik patvirtino, ką ankstesni tyrimai rado. Bet šių apimtis pabrėžia ir dar stipriau patvirtina esamą ryšį tarp druskos ir aukšto kraujo spaudimo.

Sumažinę druskos sunaudojimą, aukščiausią kraujo spaudimą turintys patirtų didžiausią spaudimo nuopuolį. O kadangi kraujo spaudimo kreivė kyla kartu su amžiumi, tai penkiadešimtmečiai ir vyresni turėtų iš to daugiau naudoti, negu dvidešimt ar trisdešimtmečiai.

Jeigu žmonės papildomai neburtų druskos į verdamą maistą ar prie stalo, jie vidutiniškai sumažintų druskos sunaudojimą vienu trečdaliu, t.y. puse arbatinio šaukštelio per dieną. (Normaliai žmogus sunaudoja pusantro šaukštelio druskos per dieną). Jų kraujospūdžio sistolė vidutiniškai nukristų 5mm Hg, o diastolė – pusiau to kiekio. (Perdėtai aukštą kraujo spaudimą (hypertension) turintys patirtų 7 mm Hg kritimą, ir apie 15 mm Hg sistolės slėgimo kritimą).

Nuo aukšto kraujo spaudimo vaistus imančiųjų skaičius pusiau sumažėtų; nuo širdies priepuolio mirusiųjų skaičius sumažėtų 26%, o nuo širdies ligų mirusiųjų skaičius sumažėtų 15%.

Jeigu žmonės rūpestingai vengtų tų komerciniu būdu pagamintų valgių, kuriuos gamyklos gamindamos priberia druskos, tai jų druskos sunaudojimo kiekis nukristų vieną arbatinį šaukštelį į dieną. Jų sistolės spaudimas vidutiniškai nukristų apie 10 mm Hg, o diastolės – apie 5 mm Hg. Tokio masto kraujo spaudimo sumažinimas numatytų mirtingumą nuo širdies priepuolio apie 39 nuošimčius, o nuo išemijos (vietinė mažakraujystė, kurią sukelia maitinančios arterijos užsikimšimas arba susiaurėjimas) apie 30 nuošimčių. Gydomo nuo aukšto kraujo spaudimo būtų reikalingi mažiau, negu vienas nuošimtis gyventojų. (Anot American Heart Association, šiuo metu 62 milijonai amerikiečių turi aukštą kraujo spaudimą, kurių 67% nesigydo, 22% gydymasis yra nepakankamas, ir tik 11% tinkamai gydomi).

Londono šv. Bartolomiejaus ligoninės Medicinos kolegijos profesorius dr. M.R. Law ir jo kolegų pravesta tyrimų analizė parodė, kad "druskos kiekio sumažinimo reikšmė aukšto kraujo spaudimo sumažinimo vyksme yra didesnė, negu anksčiau galvota." Tačiau pačių gyventojų pastangos naudoti mažiau druskos yra ribotos, nes mes visi jos per daug naudojame valgydami komercinių gamyklų pagamintą maistą. Tik valdžia atitinkamais įstatymais suvaržydama perdėtą druskos naudojimą gamyklų gaminamuose valgiuose ir maisto produktuose, galėtų pasiekti Anglų tyrimuose minimą pasekmių lygį. Tačiau kiekvienam patariama vengti sūdytų valgių, stalo druskos ir komercinių gaminių, kurių etiketėse minimas aukštas druskos kiekis. Daugumoje šviežių produktų yra šiek tiek druskos. Tačiau didžiausias druskos kiekis mūsų valgiuose atsiranda šeimynų virtuvėse maisto gamybos metu per didelį kiekį įberiant, ar komercinių gamyklų gaminių metu tiesiog saujomis įdedant.

Daug druskos turintys ir vengtinai komerciniai gaminiai yra šie:

Mėsos. Įvairūs kumpiai, kiauliena, kanadiška kiauliena (Canadian bacon), sūdyta jautiena (corned beef), bologna, salami, malta kalakutiena (turkey loaf), rūkyta jautiena.

Komerciniu būdu pagaminti gaminiai. Skardinėse, sušaldyti ir džiovinti patiekalai: sriubos, marinuoti agurkai, TV patiekalai (TV dinners), padažai pakuotėje.

Pusryčių dešrelės. Lenkiškos, itališkos, meksikietiškos dešrelės, sosiskos (hot dogs).

Žuviena. Komercinių imonių sušaldyta, iškepta (prefried), duonos trupiniuose pavoliota (prebreaded), rūkyta. Taip pat alyvoje ar sūryme skardinėse įpakuota, kaip tuna, lašiša, sardinės.

Vėžliniai gyviai. Mažučiai vėžiukai (shrimps), krabai, klemšai (clams), austrės, sraigės (scallops), vėžiai.

Kaip išvengti kaulų minkštėjimo

Visi ir visos meskit visokias pasakas iš galvos ir griebkitės geriausios apsaugos nuo kaulų suminkštėjimo. Kiekvienam reikia ketveriopai atgimti, kad pajėgtų stiprius kaulus užlaikyti iki gilos senatvės.

Elkis šitaip. 1. Pradėk gyventi taip, kad neužsisėdėtum vietoje: kad vaikščiotum, dirbtum darbus namuose, sode, kieme, darže, darželyje ar organizacijose bei bažnyčiose ir mokyklose. 2. Pradėk gerti liesą pieną (skim milk) – po keturias stiklines per parą; tada nereikės valgyti lietuviško sūrio. 3. Nerūkyk ir su rūkorium negyvenk – prirūkytu oru nekvėpuok. 4. Nė lašo alkoholinių gėrimų prie lūpų neprileisk.

Jei nepajėgsi išgerti 4 puodelių lieso pieno kasdien, išgerk jo bent 2 puodelius, kad gautum 1 gramą kalcio per dieną. Ir tada suvalgyk po 2 uncijas lietuviško sūrio kasdien (60 gramų) – kaip maistą ar jo priedą. Nereikia vartoti specialių vitaminų – kaip D – nes jų perteklius gali pakenkti.

Kaip gydomas kaulų minkštėjimas

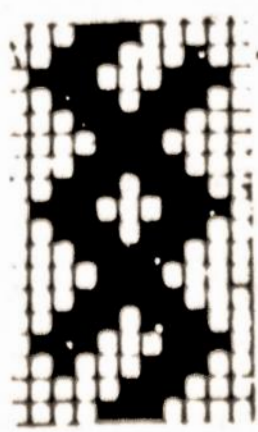
Deja, kad kartą kaulai suminkštėja nuo osteoporozės, jie nebegali būti sukietinti. Tik kaulų lūžimas gali būti atitaisomas. Gydydamas nuo osteoporozės – kaulų suminkštėjimo – yra veiksmingas tik kaulams dar nesuminkštėjus. Jis paprastai esti reikalingas regulų netekusioms moterims ar po operacijos netekus kiaušdėčių (ovaries) ir gimdos (uterus). Jis susideda iš kasdien imamų tablečių, kuriose yra moterų kūne normaliai esantys, bet kurių senatvėje trūksta, hormonai – vadinami estrogen ir progesterone. Saugiau bus, jei tie hormonai bus imami tris savaites, o vieną savaitę neimami. Geras pakaitalas tiems hormonams yra mišinys estrogenų su vyriškais hormonais. Gydytojas galės pasakyti, kaip ilgai tokį gydymą reikia tęsti. Paprastai, moterys esti taip gydomos iki jos sulaukia 60 metų, bet kartais prireikia ir 80-metei moteriškai tų hormonų duoti.

Nereikia baimintis moteriškų hormonų

Dabar nebereikia bijoti gydytis moteriškais hormonais, nes beveik visi gydytojai sutinka, kad gydytojui atsargiai gydant tais vaistais, toks gydymas moteriškais hormonais yra saugus.

Nustokim nieko neveikdami laukti ir tikėtis, kad kaulai suminkštės anam, ypač anai, o ne man. Geriausia apsauga nuo minkštų kaulų yra pakankamas išmintingumo kiekis. Jis padeda žmogui įprasti į sveiką elgseną.

DRAUGAS

IR UŽTRAUKSIM NAUJĄ DAINĄ
LIETUVA DAINUOS -
PENKTOJI KARTA AUGA
SLA ŠEIMOJE!
LIETUVYBĖS ŽIDINYJE -
LIETUVA DAINUOS

Pensivinkas

Tėvynė

1991 m. RUGSĖJIS - SEPTEMBER 7

Gruodžio — December mėnesį, 1991 metais įvyksta SLA Pildomosios Tarybos narių nominacijos. Susivienijimo nariai turi nominuoti kandidatus į visą Pildomąją Tarybą.

NOMINACIJŲ LAIKAS — vienas mėnuo, 31 diena. Pradedant Gruodžio-December 1 d., 1991 m. ir baigiant Gruodžio 31 d.

Vergai - ne mes?

Pamišęs metas atėjo plunksnos broliui. Skaitytojui nūn jau ne šiandieninė, o porytdienos naujieną pateik. Nenorom pasiilgsti laikų, kada išstisus penkmečius galėdavai tą patį kurpti, nebent viena ar kitą skaičių kilstelėdamas. O dabar negi su astrologais varžysies? Skaitytojui kas: jam pažanga, šviesų rytojų duok, kuo visą gyvenimėlių buvo maitintas. Suklydo "epochos garbė, protas ir sąžinė" prasigėrusiai liaudžiai socializma gerinti pradėjusi anti-alkoholine kampanija - per pagirių sindromą dialektinio materializmo abėcėlę pamiršo.

Atokvepiui griebė klasiką. O, pasirodo, toks Seneka tiesiog mums rašo: "Griūva imperija, smunka dorovė". Ir senovės Romoje kartais paleisdavo vergus, bet šie laisvėje anaipol netapdavo geresniais, kol nepajusdavo laisvo darbo, kūrybos džiaugsmo.

Bolševikų cinizmas buvo išradin-gas. Visus jie vertė vieningai skanduoti: "Vergai - ne mes!" O pamėgink nebūti sraigateliu... Kas bandydavo pasipriešinti, paprasčiausiai buvo sunaikinami. Kiti, prisitaikiusieji, dažniausiai degraduodavo kaip asmenybės. Dauguma vis dėlto išmoko pritaipiti prie priverstinio gyvenimo normų. O netekęs laisvės žmogus, praranda ir padarumą. "Gero vyro" kompleksuokas - ne miesčioniškumo liga

"socializme". Tai natūralus pačio socio-mo produktas. Ar daug mūsųose atsirastų be panašaus chameloniškumo nuodėmės? Pagaliau prisiminkime pradinį Sąjūdžio pavadinimą - PERSITVARKYMO. Tad ko stebėtis, kad ne vienas pirmųjų jo lyderių tapo nuosekliais tautos stabdžiais kelyje į tikrąją LAISVĘ.

Todėl neskubėkim trimituoti pergalės. Mes dar tik paleisti laisvėn, o kol išguisime iš savęs psichologines vergo nuostatas, oi kiek praeis laiko! Kol pasijusime tikrai laisvais ir atsakysime valdžios mito, kol nelauksime pamaldžiai jos "stebuklingų" komandų, o kiekvienas pagal išgales dirbsime savo darbą. Pirmiausia savo, po to kitų gerovei.

Mes jau ne vergai. Tačiau dar nesame savo gyvenimo šeimininkais. Mes dar neišmokome DIRBTI, vis dar "kombinuojame". Tik vaizduojame krikščionis, o Dekalogo nesilaikome, atgailą pamiršome. Norėdami vien GERIAU GYVENTI, pamirštame žmogaus pareigą BŪTI GERESNIAIS. Reikia pagaliau atsakyti į kraują įaugusio kovos geismo. Senovės romėnai sakydavo: "Kiek vergų, tiek priešų".

Žmonių iš kitur naujai Lietuvai sukurti vargiai pavyktų importuoti. Tai ir nereikalinga. Kiekvienam privalu atsakyti tik už

konkrečius darbus. Visiškai pritariu F.Dostojevskio "Velnių" pasekėjų dekomunizacijai. Tačiau netikiu ir naujai besikuriančiomis partijomis - tai kolektyvinio mąstymo ligos sindromas. Kiekvienas turi atsakyti už save.

Laisvė klausimų nesprenžia, ji tik leidžia kalbėti apie viską. Pakenčiai, neužgaunant kito. Šito mums dar ilgai teks mokytis. Atsisakykime klaidingos nuostatos, kad pažanga lyg ir matematinė tiesė į žemiškąjį rojų. Staiga niekas nepasidaro. Pagaliau ir toji mūsų būtis kelionė - tik labai trumpas brūkšny tarp dviejų datų: GIMĖ - MIRĖ.

Krikščioniškasis filosofas N.Berdiajevas teigė: "Pati pažanga priimtina tik tuo atveju, jei kuriama ne dėl abstrakčių ateities kartų, o ir dėl manęs. Istorija - nei progresas, nei regresas, o tragiškas vyksmas, kuriame apščiau ir gero, ir blogo, kaip ir nesutaikomų priešybių". Ir niekur, žmogau, nedingsi.

Duok Dieve, dar pagyvėsim šo-čiau, ramiau, bet kiekvienas turi suprasti, kad baisiausias priešas slypi jame pačiame. O kai šitai galiausiai bus įsisąmoninta, tuomet ir bus trokštamos harmonijos pradžia, tikrai laisvo žmogaus gimtis.

Vytis Laisvūnas

„Lietuva — Europos centras“

Taškas, žymintis Europos geografinį centrą, yra prie kelio, vedančio iš Vilniaus į Uteną, — 54°54' šiaurės platumos ir 25°19' rytų ilgumos (26 km nuo sostinės).

Siekdami garsinti Lietuvos vardą pasaulyje ir prisidėti prie jos nepriklausomybės įtvirtinimo, Pakruojo rajono „Ziemgalos“ kraštiečių draugija bei ekslibriso ir mallarto muziejus rengia tarptautinę mallarto ir ekslibriso parodą „Lietuva — Europos centras“. Rengėjai prašo kūrinius, atliktus įvairia technika ir atspindinčius Lietuvos istoriją, kultūrą, tradicijas bei kovas už nepriklausomybę, slūsti iki 1991 m. gruodžio 15 d. adresu: 235220 Pakruojis, dvaro rūmai, Ekslibriso muziejus, Jonui Nekraščiui.

Parodą numatyta atidaryti Pakruojuje 1992 m. vasario mėnesį. Bus išleistas jos katalogas, plakatas. Geriausi darbai — premijuojami.

Arūnas ŠALNA

MAIL ART SHOW:
LITHUANIA — THE CENTER
OF THE EUROPEAN
CONTINENT

DAINUOKIME:

SLA LIETUVYBĖS TVIRTOVĖ,
SLA MŪSŲ TAUTOS GARBĖ-
TEGU DIDŽIUOJASI SLA
MŪSŲ VAIKŲ VAIKAI!

IMPORTANT ANNOUNCEMENT TO LODGE FINANCIAL SECRETARIES, ORGANIZERS and MEMBERS

The Lithuanian Alliance of America CENTENNIAL MEMBERSHIP Drive ended January 1, 1989.

In an effort to strengthen the organization and enliven its activity, the LAA Executive Board announces from January 1, 1990 a new Membership Drive:

LAA "MARCHING TO THE SECOND CENTURY"

During the Drive, the newly enrolled members as well as our present members, on filling out the simplified NON-MEDICAL application (requiring no health examination) can obtain the following Insurances according to the new 1980 CSO Mortality Tables:

1. Ordinary Life
2. 20 Payment Life
3. Single Premium Life — The only payment is a single premium at the time of issue. This new Plan is especially advantageous to the youth.
4. Accidental — amount equal to life insurance. Coverage ceases at age 70. Children are not covered by Accidental Insurance.

Present members and new applicants can apply for insurance in the following amounts:

From Age 1 to 60 — \$1,000 to \$5,000
From Age 60 to 70 — \$1,000 to \$2,000

Minimum amount of Insurance is \$1,000

The application must be accompanied by payment of first year's insurance premium.

***

In addition to the above insurances the Alliance is offering a new TERM Insurance to Age 25.

Enrolling Ages are only from 1 to 21.

The amount of insurance:
From \$2,000 to \$5,000

***

So, fellow members, brothers and sisters, join in this important undertaking of searching for and enrolling new members.

The strength of the Alliance is measured by the size of its members.

LAA MEMBERSHIP DRIVE COMMITTEE

SVARBUS PRANEŠIMAS

VISIEMS KUOPŲ FINANSŲ SEKRETORIAMS,
ORGANIZATORIAMS ir NARIAMS

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje ŠIMTMETINIS JUBILIEJINIS Vajus pasibaigė 1989 m. sausio 1 dieną.

Siekdami sustiprinti organizaciją ir pagyvinti jos veiklą, nuo 1990 metų sausio 1 dienos yra skelbiamas naujas narių prirašymui VAJUS, pavadintas:

SLA "ŽENGIANT Į ANTRĄJĮ ŠIMTMETĮ"

ŠIUO Vajaus metu siūloma, kaip naujai prisirašantiems, taip ir seniesiems nariams, užpildžius suprastintas NON-MEDICAL (be sveikatos patikrinimo) aplikacijas, įsigyti šias apdraudas pagal naujas 1980 SCO Mokesčių Lenteles:

1. Viso Amžiaus mokamą — Ordinary Life
2. 20 Metų Mokamą-viso amžiaus — Twenty Payment Life
3. Single Premium Life — Mokesčiai už apdraudą sumokami vienkartiniai, iš karto. Ši nauja apdrauda ypač naudinga vaikams ir jaunuoliams.
4. Akcidentalinę apdraudą tokioje sumoje, kokioje narys yra apsidraudęs ir galioja tik iki 70 metų amžiaus. Vaikams akcidentalinės apdraudos neduodama.

Apsidrausti gali sekančiomis pinigų sumomis:

Nuo 1 iki 60 metų — \$1,000 - \$5,000
Nuo 60 iki 70 metų — \$1,000 ar \$2,000

Apraudos suma negali būti mažesnė kaip \$1,000.

Kartu su aplikacija turi būti atsiųsti metiniai mokesčiai.

***

Taip pat duodama nauja pigi TERMINUOTA apdrauda, kuri baigiasi kai nariui sueina 25 metai.

Terminuota apdrauda duodama nuo 1 iki 21 metų amžiaus.

Apraudos suma negali būti:
mažesnė kaip \$2,000 ir nedidesnė kaip \$5,000

***

Broliai ir sesės, kviečiame Jus visus įsijungti į naują narių prirašymo VAJŲ. Susivienijimo striprybė - narių gausybė.

SLA VAJAUS KOMISIJA